

Lagekostenbedrijf gaat met Montbeliarde-koeien de tweede fase in

Onlangs zijn op het lagekostenbedrijf 35 Montbeliarde-koeien uit Frankrijk aangekomen. De koeien van dit ras bevolken de komende jaren voor de helft het lagekostenbedrijf. De andere helft zal bestaan uit zwartbonte Holstein Frisian-koeien. Het bedrijf gaat hiermee na vijf jaar de tweede fase in. Roel Withaar, de bedrijfsleider, heeft er alle vertrouwen in.

Waarom die overschakeling?

'In de eerste fase gingen we ervan uit dat de toenmalige HF-koeien met het verstrekte krachtvoer 7.500 liter melk zouden geven. Ze gaven echter 8.200 liter. Dat betekent dat er minder koeien waren, terwijl de oppervlakte wel op 53 koeien was aangepast. Dus we hielden steeds weer ruwvoer over. Dat is natuurlijk jammer. De HF-koeien zijn op melk gefokt, zodat ze juist meer krachtvoer moeten hebben. Als het accent ligt op ruwvoer, krijgen ze te weinig energie binnen. Daardoor zakken ze te ver terug in conditie, en krijgen ze gezondheidsproblemen.

In de tweede fase gaan we ervan uit dat de Montbeliarde-koeien met minder krachtvoer dan de Holstein Frisians en met veel ruwvoer melk kunnen produceren. Dat zijn ze ook gewend. Maar goed, ze moeten zich nog bewijzen....'

Hoe reageren de Montbeliarde-koeien tot op heden?

'Boven verwachting. Ze zijn erg rustig, niet gestrest. Het zijn karaktervolle en rustige koeien. Ze laten zich niet zomaar aan de kant zetten Als ze staan, dan staan ze ook... Ze komen wat fors over. Misschien maken ze daarmee nog wat indruk op de HF's die er straks bij komen... Ach, in de wei hebben ze de ruimte en kunnen ze elkaar nog wat ontwijken. Een beetje wennen aan elkaar. Daarom is dit ook een ideale tijd voor een begin van een dergelijk experiment.'

'Steeds een half uurtje langer nadenken'

Ik neem aan dat je ook nog andere voordelen van de Montbeliarde verwacht...

'In ieder geval moeten de dierenartskosten lager worden. Minder inseminatiekosten; met één inseminatie drachtig! Eén keer per jaar een kalf, dus een hogere aanwas. En minder arbeid per koe, omdat ze minder ziektes hebben. Je hoeft ze minder te bekappen. Het eiwitgehalte van de melk is iets hoger en het vetpercentage iets lager. Daardoor kunnen we meer melk, zo'n 420.000 liter in plaats van 4 ton, afleveren van een hoger eiwitgehalte. Bovendien is de slachtwarde van de Montbeliarde hoger.'

Bedrijfsgegevens lagekostenbedrijf:

- 32 ha
- 400.000 liter melk
- 35 Montbeliarde-koeien
- 30 Holstein Frisian-koeien

Er komen ook 30 nieuwe HF-koeiens bij. Waarom niet alleen Montbeliarde?

'Zo kunnen we beide rassen vergelijken. De vorige groep HF-koeien is helemaal weg. Die was al te veel gewend aan ons systeem, en dan trek je de vergelijking scheef. Die nieuwe HF's zijn uitgezocht op duurzaamheidskenmerken, een gemiddeld celgetal van onder de 250.000, niet meer dan twee inseminaties etc.'

Het halen van een lage kostprijs is jullie algemene hoofddoel. Hoe werk je daar onder andere aan?

'Vooral door alle luxe weg te laten...Daarin moet je het zoeken. Je moet je elke keer weer afvragen als je een investering gaat doen: is het echt nodig en levert het wat op...? Dat moet tussen je oren zitten. Dus geen luxe investeringen doen, of hobbyachtige. Op het lagekostenbedrijf moet je steeds weer een half uurtje langer nadenken in je managementbeslissingen. Kan het uit? Investeringen worden immers niet verdund over een groot aantal koeien, maar over slechts 4 ton melk.'

'Niet krom liggen voor een lage kostprijs'

Moet het lagekostenbedrijf het dan maar doen met ouwe troep...?

'Nee, zo is het absoluut niet. Je moet het in je bedrijf wel zodanig voor elkaar hebben dat je gewoon normaal kunt werken. Dat je niet krom moet liggen om toch die lage kostprijs van maximaal 34 eurocent per kg melk te halen, want dan ben je verkeerd bezig... Maar je moet je bijvoorbeeld wél afvragen: wil ik een krachtvoercomputer, of kan ik ook zonder... Moet ik melkmeting in de melkstal, wil ik automatische afname, enz.'

Het lagekostenbedrijf staat nu op het keerpunt van 1e naar 2e fase. Wat springt er terugkijkend voor jou uit?

'De bemoedigende resultaten. De kostprijs was gemiddeld 15 % lager dan van vergelijkbare bedrijven. En dat met een beperkte arbeidsinzet, waarbij de MINAS-eindnormen ruimschoots zijn gehaald. Verder wil ik in positieve zin de gras-klover-combinatie noemen. Het stikstofbindende vermogen van klover. Dus dat houden we erin. Het is zelfs zo dat alle grasland gras-klover wordt. En ook de compacte stal vind ik erg positief. De korte looplijnen.

Qua knelpunten de mestscheidingsinstallatie. Die gaf te veel storingen en kostte te veel arbeid. Hier stoppen we dan ook mee. Dit geeft ons mede de mogelijkheid om te experimenteren met een nieuwe vloer, de hybridevloer. Je combineert hiermee rubber met beton. We denken dat daardoor de begaanbaarheid beter wordt.'

Stel je bent op het lagekostenbedrijf zelfstandig boer. Zou je het dan ook helemaal anders doen?

'Nee, dat geloof ik niet. De grote lijn zou ik handhaven. Bepaalde dingen zou ik wel anders doen. Ik zou harder willen doorgroeien met het melkquotum. Vier ton melk vind ik te weinig. Dan zou ik 6 tot 7 ton melk willen. Dat sluit beter aan op de huidige praktijk, dan wel de trend die erin zit.'

Henk Bosch